

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ CHỦ NGHĨA CÁ NHÂN

Nguyễn Anh Tuấn
C2d1, Đại học Nguyễn Huệ

Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách HỒ CHÍ MINH

Để xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, tạo dựng uy tín, niềm tin của quần chúng nhân dân với cán bộ, đảng viên, vấn đề “cốt tử” hiện nay là xây dựng cho được động cơ trong sáng, lành mạnh, đặt lợi ích của quốc gia, dân tộc lên trên lợi ích cá nhân, không xa vào chủ nghĩa cá nhân, chỉ nghĩ đến lợi ích cho bản thân mà không nghĩ cho người khác. Như vậy, sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước của nhân dân ta sẽ gặp nhiều khó khăn, trở ngại, thử thách, đặt ra những yêu cầu, nhiệm vụ rất cao cho mỗi người không ngừng tu dưỡng phấn đấu rèn luyện, học tập trong mọi lúc, mọi nơi để trở thành những cán bộ, đảng viên chân chính được mọi người tin yêu, kính trọng. Nhất là trong bối cảnh hiện nay, khi mà chủ nghĩa cá nhân đã xâm lấn, chi phối

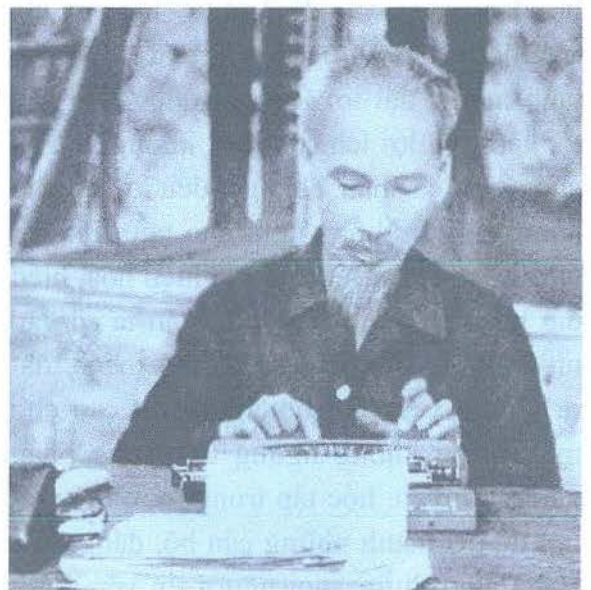
mỗi người, thì việc nghiên cứu toàn diện một cách căn cơ luận điểm trên của Hồ Chí Minh có ý nghĩa rất thiết thực về lý luận, thực tiễn để xây dựng Đảng ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình.

Giá trị tư tưởng luận điểm của Hồ Chí Minh thật thấm thía về mọi phương diện từ nhận thức cho đến suy nghĩ hành động sao cho đúng với Cương lĩnh, Điều lệ Đảng, Hiến pháp, pháp luật của Nhà nước, chuẩn mực đạo đức xã hội. Trong cuộc sống của mỗi con người với rất nhiều những mối quan hệ đặt ra, có những mối quan hệ tốt, lành mạnh, thúc đẩy sự phát triển của mỗi người cũng có mối quan hệ ảnh hưởng đến tương lai, con đường phát triển. Xong dù trong mối quan hệ nào đi chăng nữa thì bản thân phải luôn vượt qua

chính mình, đi qua những bão giông, lợi ích vật chất, không để những hào nhoáng, phù phiếm của thiên đường phía trước tồ hồng, trải thảm cho chúng ta đi mà phải biết vượt qua chính mình, không đặt lợi ích cá nhân quá cao trong mọi việc, biết điều tiết, chi phối nhu cầu, lợi ích sao cho phù hợp với tính chất, yêu cầu của công việc, của những mối quan hệ để có ứng xử cho phù hợp, linh hoạt, sáng tạo. Mỗi người dù ở cương vị, chức trách nào đều có thể rơi vào chủ nghĩa cá nhân, không nhận được sự đồng tình, ủng hộ, giúp đỡ của mọi người xung quanh, nếu trong mỗi bản thân của họ luôn có chủ nghĩa cá nhân, mang nặng chủ nghĩa cá nhân quá lớn. Đặc biệt, để lãnh đạo sự nghiệp cách mạng của Đảng, Nhà nước thì vấn đề đặt ra cho đội ngũ cán bộ, đảng viên luôn đề cao tinh thần, trách nhiệm của mình trong mọi công việc, quan tâm đến mọi người xung quanh, biết chia sẻ với niềm vui, nỗi buồn của cấp dưới, đồng cảm, thấu hiểu với quần chúng nhân dân, với những băn khoăn, trăn trở chưa được giải quyết về lợi ích của các giai cấp, tầng lớp nhân dân trong xã hội. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nói “muốn đánh thắng kẻ địch bên ngoài thì trước hết phải đánh thắng kẻ địch bên trong mỗi chúng ta là chủ nghĩa cá nhân”¹. Tức là, muốn tiêu diệt, đánh thắng được người khác thì bản thân phải trong sạch, sống đàng hoàng, tử tế không có biểu hiện của lợi ích cá nhân, dựa dẫm vào người khác hoặc lợi dụng lòng tốt của người khác để tiến hành những mục đích không trong sáng.

Giá trị tư tưởng luận điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh còn được biểu hiện ở việc Người đã chỉ rõ chủ nghĩa cá nhân nguyên nhân sinh ra các căn bệnh: quan

liêu, tham lam, lười biếng, kiêu ngạo, hiểu danh, “hữu danh vô thực” (loại bệnh có biểu hiện là làm được ít nhưng báo cáo, khoe khoang thì nhiều), cận thị (loại bệnh có biểu hiện là chỉ để ý đến cái nhỏ, vụn vặt, không thấy cái lớn, cái quan trọng), tị nạnh, xu nịnh, a dua và bệnh kéo bè, kéo cánh. Những căn bệnh nguy hiểm tiềm tàng này dễ làm cho Đảng mất dần tính cách mạng, trí tuệ, đạo đức và tính nhân dân. Chừng nào còn chủ nghĩa cá nhân nó sẽ “ngăn trở” người cán bộ, đảng viên phấn đấu vì mục tiêu, lý tưởng của Đảng, của dân tộc, làm mất lòng tin của dân đối với Đảng Do cá nhân chủ nghĩa mà ngại gian khổ, khó khăn, sa vào tham ô, hủ hóa, lãng phí, xa hoa. Họ tham danh trục lợi, thích địa vị quyền hành. Họ tự cao tự đại, coi thường tập thể, xem khinh quần chúng, độc đoán, chuyên quyền. Họ xa rời quần chúng, xa rời thực tế, mắc bệnh quan liêu, mệnh lệnh. Họ không có tinh thần cố gắng vươn lên, không chịu học tập để tiến bộ”². Cũng do cá nhân chủ nghĩa mà phạm phải nhiều sai lầm, làm mất đoàn kết nội bộ, thiếu tính tổ chức, tính kỷ luật, kém tinh

1 Hồ Chí Minh: Toàn tập, tập 10, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2000 tr.311-312.

2 Hồ Chí Minh: Toàn tập, Sđđ, tập 12, tr.444

thần trách nhiệm, không chấp hành đúng đường lối, chính sách của Đảng, của Nhà nước, làm hại đến lợi ích của cách mạng, của nhân dân.

Trước yêu cầu phát triển của cách mạng, đội ngũ cán bộ, đảng viên sẽ ngày càng tăng lên, nhưng nếu không được giáo dục tốt, tổ chức tốt, cán bộ không tự rèn luyện tốt thì chính trong đội ngũ này sẽ nảy sinh những tiêu cực, làm thoái hóa, biến chất đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng. Do vậy, phải kịp thời phát hiện và kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân, không để chúng lây ngấm vào cơ thể sống của Đảng. Người kết luận: “Chủ nghĩa cá nhân là một kẻ địch hung ác của chủ nghĩa xã hội. Người cách mạng phải tiêu diệt nó”³. Tuy nhiên, Người cũng lưu ý, “đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân không phải là giày xéo lên lợi ích cá nhân. Mỗi người đều có tính cách, sở trường, đời sống riêng của bản thân và của gia đình mình. Nếu những lợi ích cá nhân đó không trái với lợi ích của tập thể thì không phải là xấu”⁴. Theo đó, đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân cần phải nhận thức rõ những biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, tránh nhầm

lẫn chủ nghĩa cá nhân với lợi ích cá nhân chân chính, tính cách cá nhân, năng khiếu, sở trường... của mỗi con người.

Kế thừa và vận dụng sáng tạo luận điểm của Hồ Chí Minh vào từng giai đoạn, thời điểm cách mạng khác nhau, trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng Đảng ta đã rất quan tâm, chú trọng đến vấn đề đấu tranh chống lại chủ nghĩa cá nhân. Điều này, được biểu hiện cụ thể ở việc Đảng ta ban hành một loạt những nghị quyết như: Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, XII, chỉ thị của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về trách nhiệm của nêu gương, về công tác sàng lọc, phát triển đảng viên... đã cho thấy tầm quan trọng của vấn đề này là rất lớn. Hàng loạt những tập thể, cá nhân đã bị cơ quan công an điều tra, truy tố đưa ra ánh sáng của công lý xét xử vì những suy nghĩ, hành động đi ngược lại với lợi ích quốc gia, dân tộc, để lại hậu quả nghiêm trọng, gây bất bình trong quần chúng nhân dân, suy cho cùng, nguyên nhân để dẫn đến hậu quả đó là do bản thân họ mang nặng chủ nghĩa cá nhân, đã không chiến thắng được bản thân, sa ngã vào những lợi ích vật chất, tiền tài, danh vọng ở phía trước. Vì thế, khi bàn tay đã nhúng chàm thì khó có thể cưỡng lại nổi, từ đó ngày càng lún sâu vào con đường của tội lỗi, xa xút về phẩm chất đạo đức, lối sống, để những phần tử cơ hội chính trị lợi dụng, mua chuộc, xúi giục tham ô, tham nhũng, đục khoét, bòn rút tài sản của Đảng, Nhà nước và Nhân dân. Để góp phần đấu tranh chống lại chủ nghĩa cá nhân, đưa sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta tiếp tục phát triển đi lên cần thực hiện có hiệu quả một số nội dung, biện pháp cơ bản sau.

Thứ nhất, tiếp tục ban hành những chỉ thị, nghị quyết của Đảng, Nhà nước về đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân

³ Hồ Chí Minh: Toàn tập, Sđđ, tập 12, tr.445

⁴ Hồ Chí Minh: Toàn tập, Sđđ, tập 9, tr.298

Những chỉ thị, nghị quyết của Đảng về đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, lợi ích ích nhóm được xem như những vòng kim cô để bảo vệ những quan điểm, đường lối của Đảng, là vật cản đối với những ai có biểu hiện tư lợi cá nhân, có mục đích, động cơ không trong sáng, rõ ràng. Có thể kể đến hàng loạt những quy định, chỉ thị của Đảng được ban hành trong thời gian qua như: Chỉ thị số 27-CT/TW ngày 10/1/2019 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác bảo vệ người phát hiện, tố giác, người đấu tranh chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; Chỉ thị số 28-CT/TW ngày 21/01/2019 của Ban Bí thư về nâng cao chất lượng kết nạp đảng viên và rà soát, sàng lọc đưa những đảng viên không còn đủ tư cách ra khỏi Đảng... Theo đó, cấp uỷ Đảng, người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục đến đội ngũ cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân những quy định, chỉ thị của Đảng, Nhà nước; cụ thể hoá, thể chế hoá thành những hướng dẫn, yêu cầu cụ thể phù hợp với chức trách, nhiệm vụ của mỗi người, tính chất, nhiệm vụ công việc ở nơi công tác và địa bàn sinh sống. Mỗi cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân cần đề cao tinh thần, trách nhiệm của mình trong công việc, thẩm thấu và lan toả những suy nghĩ, hành động đúng với Cương lĩnh, Điều lệ Đảng, không vì một phút nông nổi của bản thân mà đánh mất đi vai trò, vị trí của mình. Thường xuyên phấn đấu tu dưỡng rèn luyện về phẩm chất đạo đức, lối sống trong mọi lúc, mọi nơi, khắc phục những khó khăn, thiếu thốn nêu cao bản lĩnh chính trị vững vàng, vượt qua chông gai, thử thách, hoàn thành tốt chức trách, nhiệm vụ được giao.

Thứ hai, phát huy vai trò giám sát,

phát hiện, tố giác của quần chúng nhân dân đối với những cán bộ, đảng viên có biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân

Thực tiễn cho thấy, quần chúng nhân dân chính là người phát hiện, tố giác những cán bộ, đảng viên không vì lợi ích của tập thể, không quan tâm, chăm lo đến lợi ích của quần chúng nhân dân mà chỉ lo vun vén cho bản thân, gia đình và dòng họ. Vấn đề đặt ra ở đây, cần có những cơ chế, chính sách đúng đắn, hợp lý, kịp thời, hiệu quả để bảo vệ cho người dân trong cuộc đấu tranh này, thời gian qua Đảng, Nhà nước ta đã có những biện pháp hữu hiệu để bảo vệ họ như biểu dương, khen thưởng, nhân rộng điển hình tiên tiến. Xong, vẫn chưa đem lại kết quả cao trong thực tế cuộc sống, vì ở nhiều nơi quần chúng nhân dân vẫn chưa mạnh dạn đứng ra để tố giác vì còn sợ ảnh hưởng đến công việc, cuộc sống của bản thân, gia đình, thậm trí còn bị hăm dọa, trù dập, ức hiếp, cô lập... Do vậy, cần có những quy định cụ thể, rõ ràng, chặt chẽ hơn để bảo vệ quyền lợi cho những người phát hiện, tố giác những cán bộ, đảng viên tham nhũng, tham ô, trục lợi cá nhân, làm giàu bất chính như có lực lượng công an bảo vệ, xử lý nghiêm đối với những ai dọa nạt, ức hiếp nhân dân, thông báo trên hệ thống loa truyền thanh, truyền hình địa phương, Trưng ương những người

trả thù nhân dân trong đấu tranh chống tham nhũng, lãng phí... Mỗi cơ quan, chức năng, ban ngành địa phương cần phối hợp chặt chẽ với nhau trong các khâu, các bước để xác định, ban hành những cơ chế, chính sách cho đúng, trúng phát huy được tiềm năng, thế mạnh của các tầng lớp nhân dân trong xã hội, tạo được sự đồng thuận, nhất trí cao về tư tưởng và hành động cách mạng, đem lại sự ổn định, phát triển cho cơ quan, đơn vị, địa phương.

Thứ ba, phải kiên quyết, tích cực làm trong sạch đội ngũ cán bộ, đảng viên, khắc phục các hiện tượng sa sút về phẩm chất đạo đức, lối sống

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng đã nhấn mạnh: Dứt khoát không đưa vào Quy hoạch những người có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, mất đoàn kết, gây rối nội bộ, tham nhũng tiêu cực, cơ hội chính trị như “con lươn, con trạch” là sau này rất khó. Việc đấu tranh với những cán bộ, đảng viên có biểu hiện sa sút về phẩm chất đạo đức, lối sống, không gắn bó với Nhân dân, coi Nhân dân là nguồn gốc, động lực của sự phát triển đất nước cần được tiến hành thường xuyên, liên tục không có sự gián đoạn, ngắt quãng giữa chừng. Tuy nhiên, đây là cuộc đấu tranh lâu dài, gian khổ, phức tạp không thể tiến hành xong ngay trong một sớm, một chiều, mà phải tiến hành thận trọng, làm từng bước một. Chỉ có như vậy, mới làm cho uy tín, danh dự, sức mạnh của Đảng được nâng cao, nhận được sự đồng tình, ủng hộ to lớn của quần chúng nhân dân, tạo thành dư luận xã hội rộng lớn để cảnh tỉnh, ngăn đe đối với những ai có biểu hiện xa dân, quan liêu, hách dịch. Vấn đề đặt ra ở đây là, phải làm tốt việc giáo dục, nâng cao phẩm chất đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên, coi đây là một

nội dung trọng yếu của công tác xây dựng Đảng. Các cấp ủy đảng cần có biện pháp thật kiên quyết và tích cực giáo dục, rèn luyện, quản lý chặt chẽ cán bộ, đảng viên, đấu tranh với các hiện tượng thoái hoá, biến chất, siết chặt kỷ luật của Đảng, kiên quyết thải loại những phần tử đã biến chất ra khỏi Đảng, làm trong sạch đội ngũ của Đảng và bộ máy nhà nước.

Hiện nay, bối cảnh thế giới, khu vực và trong nước đang có những diễn biến rất phức tạp, nhiều thông tin, sự kiện diễn ra đã và đang tác động sâu sắc, toàn diện tới mỗi người, trong đó có đội ngũ cán bộ, đảng viên, nảy sinh nhiều băn khoăn, lo lắng, toan tính về tương lai con đường ở phía trước, từ đó càng làm cho chủ nghĩa cá nhân có điều kiện, cơ hội sinh sôi, nảy nở phát triển. Hơn bao giờ hết, cần làm tốt công tác định hướng chính trị tư tưởng, không để những thông tin xấu độc có đất tồn tại, phát triển, tăng cường công tác quản lý, giáo dục cán bộ, đảng viên, xây dựng mối quan hệ đoàn kết trong cơ quan, đơn vị, địa phương, không để những mâu thuẫn, bất đồng xảy ra, tạo thành điểm nóng gây bức xúc trong nhân dân. Thường xuyên đặt ra những yêu cầu cao trong công việc, cuộc sống không vì những bất công, bất mãn hay lợi ích vật chất ở bên ngoài mà tặc lưỡi cho qua, bước chân vào con đường của chủ nghĩa cá nhân.

